

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben: 1 óra 250 K, 1 évre 30 K. Vidéken: 1 óra 250 K, 1 évre 30 K.

Szerkesztőség: Székesfehérvár, Szépi István-ter 1. Telefon 206.

Felolvasó szerkesztő: Hajós József.

A város virilistái adjanak a szegényeknek.

A városi igazoló választmány tegnap állította össze Székesfehérvár város jövő évi legtöbb adót fizetőinek névsorát. Eszerint jövő évben virilis jogon a következők lesznek tagjai a városi törvényhatósági bizottságnak:

Karl István gyáros 10268 K, Weisz Miksa gyáros 3365 K, Kovács Antal gabonakereskedő 6644 K, E. Lukács Jenő magánzó 2842 K, dr. Szabady József ügyvéd 2618 K, Pető Miksa kereskedő 3744 K, Langráf Lajos kereskedő 4167 K, Tosch Károly magánzó 3836 K.

Akócs János gőzmalom tulajdonos 3564 K, Boross Sándor magánzó 3696 K; dr. Steiner

Jákó ügyvéd 1687 K, Hávas Géza nagyfőzsdés 3309 K, Dausch Aladár fakereskedő 3258 K, Marschall Lajos hentes 3168 K, dr. Csöppentzky Mihály ügyvéd 1574 K, Sági Gyula kereskedő 3131 K, Pfinn István temetkezési vállalkozó 3025 K, Kovács Antal dívatkereskedő 2999 K.

Wiener Armin bőrkereskedő 2969 K, Herczog Sándor vendéglős (uj) 2944 K, Pénzes Imre magánzó 2883 K, id. Weithinger Sándor háztulajdonos 2814 K, Marschall Nándor hentes 2701 K (új), Szita Róbert gyáros 2652 K, Schwart Soma kereskedő (uj) 2361 K, Váradi Ignác magánzó 2354 K, Szegő Sándor gyáros (uj) 2237 K, dr. Say Géza magánzó 1136 K, dr. Saara Gyula polgármester 1120 K, Krén Ignác kereskedő 2223 K, Pösszl Gusztáv kereskedő (uj) 2161 K, Bernstein Sámuel vállalkozó 2118 K.

Pollák Henrik bizományos 1650 K, Szalay Miklós háztulajdonos 2036 K, Vargha Elemér városi főmérn. 1010 K, Grósz Bernát kereskedő 1919 K, dr. Löwy Márk 2859 K, Szép Károly kosaras 1837 K, dr. Huszár Adolf orvos 869 K, Gerenday Gyula keresk. 1735 K, Kégl Miklós nyug. gazdatiszt 863 K, Simon György keresk. 1690 K, Deák Dávid keresk. (uj) 1666 K, Montskó Ferenc képfestő 1633 K, Berndorfer Ede keresk. (uj) 1627 K, E. Lukács Lajos gyógyszerész 808 K, dr. Kövessy István 801 K, Berveiler János szabó 1600 K, Deusch K. Aladár keresk. (uj) 1576 K, Frösleh Ferenc mérnök 783 K, Krausz Samu keresk. 1564 K, dr. Krausz Zsigmond ügyvéd 762 K, ifj. Csapó István tak. pőzistári főkönyvelő 1506 K, dr. Angeli Odón ügyvéd 740 K.

Jámbor Mihály vendéglős (uj) 1445 K, Say Ferenc építész 718

K. Fekete Géza mozgó tulajdonos (uj) 1408 K, Weisz Gyula keresk. 1388 K, Fink István szállodás (uj) 1362 K., Weisz Adolf keresk. (uj) 1358 K.

A folyó évi városi virilisek közül kimaradtak: Auerbach Nándor, Elek Gyula, Freud Miklós, Káldor Dávid, dr. Kulhy József, dr. Mészöly József, Németh János, Pék Dezso, Pollák Armin, Reó István, T. Nagy József, Tóth Ariur, Weisz Lajos.

Figyelemmel kísérik, hogy városunk gazdagjai virilistához illő alantörővel és karitatív áldozatkészséggel adjonok-e a szegények számára?

A felsővárosi kath. népszövetséghez.

Ezekben a sorsdöntő napokban a magyar kath. népnek is hallatnia kell szavát.

(Gonosz kezű a forradalom és teljes felfordulás rémségei akárjék nemzetünkön zúdítani. Ugy látjuk, hogy a rettenetes vérvettségben s négy esztendő háborús nyomorságaiban legyöngyült nép lelke alkalmas talaj a forradalmi eszmék számára s eljött az ó aratásuk ideje, amikor nekünk nyitniuk kell a magyarság minden megmaradt értékét elvesztheti. Emeljük fel szavunkat s adjunk kifejezést a tiltakozásnak minden bolsevikki próbálkozás ellen, amely minden háborúval súlyosabb szervesültséget s újabb vérvettségét okozna nemzeti tünknek. Deát akarunk s boldogulást hazánk minden háza számára.

Ezen érzések kifejezésére vasárnap délután 4 órakor a felsővárosi kath. kör helyiségében

népszövetségi értekezletet tartunk, melyre kath. testvéreinket ezennel meghívjuk.

— **Vetőmag.** A városi hatóság figyelmezteti a termelőköt hogy a buza és a rozs vetőmag átvétele végett még e hét folyamán, okvetlenül jelentkezzenek a rekviráló hivatalban (Zichy ház II. e. I.) mert vasárnap után már többé vetőmag nem adható ki.

Tanáregyesületi Közönlöny és a Cionizmus.

Szept. 24-án meghalt Bokor Armin végújhelyi rediskolai tanár. Az országos középiskolai tanáregyesület közlönye külön cikkében méltatja és bucsuztatja a meghaltat. Temetése, írja, meghatóan impozáns megnyilatkozás volt annak a tiszteletnek, melyet... az igazi szellemi és erkölcsi érték tud kiváltani. Ezen érték a következő: „Ezta folyása egy darab felette jellemző magyar-zsidó kulturhistoria: sorsa egyrészt típusa a magyar szellemi proletárnak... másrészt az önértékes magyar zsidóknak, aki izzó fajszeretete az asszimiláció elleni kérelmetlen küzdelemre s sajátos zsidó kultúregyéniség megmentésére ösztönöz.

Még tanuló éveiben ragadta őt meg a nyílt cionista mozgalom, a melynek a magyar zsidó ifjúság körében ő volt az első apostola. Az ő buzdítására alakult meg az első cionista egyesület. Ő volt az első, ki magyar nyelvű cionista szöveget írt. Napjainkban sőt a cionista eszmék mentén s így tovább. Így magyarságunk sorsát a női közönlöny a zsidó nemzeti egységtör — mert a cionizmus nem a vallás, hanem a zsidó nemzetségi ügye — cionista munkáját. Mint tanárral, pedagógussal, tudóssal, társasághelyi emberrel tisz sorban, végez a második oldalon. Erdekies értékelése ez a tanárnak, a pedagógusnak az országos tanári egyesület közlönyében, mintha az országos tanári testületének ez volna első érdeke. Erjúk azt, ha az Egyenlőség elsőnek tartja a zsidó lelki és nemzeti érdekeknek felt. szolgálatokat, de így értékelése a tanáregyesület részéről feltűnően érdekes. Nincs szavunk több hozzá, csak mint jellemző ténylet említjük meg. A statisztika szerinti a középiskolai tanároknak elenyészően kis százaléka zsidó, a hivatalos közönlönyben mégis fontosabb a zsidó érték a pedagógiai s tudományos értékénél. E nekrológ azért íratott, hogy olvassunk bele.

HÍREK.

— A pedagógusok szakosztálya megalakult tegnap este a belvárosi kath. körben. A kör elnöke Klauz György dr. apítkanonok választmányi gyűlést hívott össze. Mátrai Rudolf gimnáziumi igazgató részletesen kifejtette az általa megtervezett pedagógiai szakosztály munkakörét. Meggyőzte a hallgatóit arról, hogy mennyire számottevő kulturfokusszá válhatik a pedagógiai szakosztály, ha a városunk tanári és tanítói kara az intellektuális tőkéjét és nemes ambícióját kamatoztatja. Mátrai feltárta azt a mély perspektívát, mely a kulturális munka terén a pedagógiai szakosztály előtt megnyílik. Nem világnézeti kérdések feszegetése és teóriák bomlogtatása lesz a munkájuk, hanem az aktuális tevékenység a sürgető, teendőik terén, — irányítási, munkaprogramot adni. Mátrai eszméit a választmány — több hozzászólás után — nagy lelkesedéssel egyhanguan elfogadta. Klauz dr. elnök a „pedagógiai szakosztályt” megalakultnak jelentette ki.

Az együttműködésre való felhívó s tájékoztató értesítést, közel jövőben a város összes pedagógusainak s a hölgyeknek is — megfogják küldeni.

Már itt is tiszta szöveg megfogalmazták, hogy a kath. körben megalakult „pedagógiai szakosztály” értekezletén csupán kulturális kérdéseket foglalkoztatni, világnézeti ellentétek fészegetését kizárják; — a tárgyalások nyilvános jellegűek lesznek. Epon ezen körülmények miatt is, a pedagógiai szakosztály agilis utja lehet, vagy működése iránti rokonszenvvel érdeklődő heik minden pedagógus, aki a kultúrát fejlesztési akarja s e nagy munkában közreműködni kíván.

— **Egyházmegyei hír.** Megyéspüspökünk Kaczevics József szepespolcái plebánost felvette az egyházmegyébe s megbizta a ganti plebánia vezetésével.

— **Városi közgyűlés.** A városi törvényhatósági bizottság a f. hó 21-én tartott rendkívüli közgyűlésen kívül folyó hó 23-án rendes közgyűlést is fog tartani. Ennek tárgyszorátára a tanács eddig a következő fontosabb ügyeket készítette elő: Polgármester jelentése szeptember hóról. — A városi központi választmány újjaalakítása. — A városi közlelmezési igazgatóság szervezési szabályzata. — A városi közlelmezés pénzári és ügykezelési szabályzata. — A rk. betöltők 1918. évi ruházterzési begyűlése. — A városi javadalmi hivatal új jászervezése stb.

Áthelyezés Kovács Józsefet a börgöndi vasúttalomás főnökét, mint értesültünk, feleltetését a városban helyezték át az ottani vasúttalomás főnökévé. Kovács ez előléptetését minden tekintetben kiérdemelte. Tíz éve vezeli a nagyforgalmú börgöndi állomást minden illetékes tőnyezőnek mindenkor legelőjesebb elismerése mellett. Szakavatoltsága, szorgalma hi valásszeretete, szolidaritása minden vasutas érdekekkel, előzékenysége, szolgálatkészsége, figyelmessége az utasokkal szemben a vasutas és a vasutat igénybevevők körében egyaránt csak tisztelőket, barátokat és kivételes népszerűséget szerzettek e derék köztisztviselőnek. Távozását Fehérváron és Börgönd környékén őszinte sajnálkozással veszik tudomásul.

Tengeri. A városi hatóság felhívja mindazokat, akik 200 kg. csöves tengeri vásárlására vásárlási igazolványt kaptak, hogy a tengeri Weisz és Tull Haditeremny bizonyos cégnél azonnal vásárolják meg, mert folyó hó 24-ike, vagyis októbertől után a vásárlási igazolványok érvényüket veszítik és nem váltatnak be.

A magánítzvételek közéletmezése ügyében tegnap a helybeli magánítzvételek beadványt intéztek a Közéletési Bizottsághoz. Kérvényükben kiemelték, hogy Rajunk, Magánítzvételek önállóan, éppen úgy, mint a közszolgálatban állókban és általában a fizikszfériből élőkön semmitféle fizetésjavítás nem segít, oly alaposan mint a természetben kiadott szükségesség legfontosabb árak, melyeket előlünk a másfoglalkozásnak, kiket a háború nagy keserűséggel juttatott, a lánckereskedelmi árak elvására. Iparosnak, kereskedőnek és munkásnak bármí, a minék az ára a békékorhoz képest ma tízszeres, még nem tudrága ártányilag kéteséhez, de a tisztviselőnél ritka az a gavalér vállalat, amelyik békékorban összjóvedelméért bármí emekén dupláttára emelte volna fel a háború tartama alatt. Legyenek tehát kegyesek a Közéletmezési m. kir. Minisztériumot és Kormányt jelen kérvényünk pártoló felterjesztésével megkeresni azért, hogy amit és amennyit a Közalkalmazottak beszerzési csoportja kioszt, mindazt ezután a Magánítzvételek is kapják ugyanazon alapelvek szerint. Igazságos, méltányos és jogos igényünk ez, mivel biztosan tudjuk, hogy a Kormány már így segít egyes munkáscsoportokat, pénzintézeti vála mint egyéb fizikszféribes alkalmazottakat úgy a fővárosban, mint több vidéki városban. A beadványt cégjegyzéssel aláírják: Első Magyar Általános Biztosító Társaság főügynöksége, Osztrák Magyar Bank főintézete, Székesfehérvári Takarékpénztár, Fejérmegyei Takarékpénztár, Székesfehérvári Kereskedelmi Bank, Közgazdasági Bank és Takarékpénztár, Általános Bank és Takarékpénztár, Kölesönös Népegyelőző Egylet, Arányi Biztosító Társulat főügynöksége, Hazai Általános Biztosító főügynöksége, Fonciére Pesti Biztosító főügynöksége, Trésztli Általános Biztosító főügynöksége. — Az itteni Közéletmezési Bizottság biztos kiállításba helyezte megokoli kérelmük jó-

akarati támogatását és joggal remélhető, hogy a Közéletmezési Minisztérium — hova innen a kérvény érdemi döntésre felkerül — a legnagyobb adófizetők által mazolitt, kik az öntási, hadikölcsönt jegyezték, nem fogják méltányos kérésüket elutasítani.

Járványbizottság alakuljon. Sáy Jajos rendőrfőkapitány ma előterjesztést tett a polgármesternek, hogy tekintettel a spanyol járvány folytonos és mind aggasztóbb terjedésére, a közegészségügyi bizottság a törvénynek megfelelően

alakuljon át járványbizottsággá, hogy a spanyol járvány leküzdése érdekében kiadandó rendelkezéseinek megkivánt szankcióját meglegyen. Ez indokolt és helyenvaló előterjesztést a polgármester kétségtelenül a legkomolyabb figyelemre fogja-meltatni.

A fehérvári csendőrök elváltételezése. A Fehérváron szolgálatot teljesítő csendőrök között addig a Felmayer gyárban a járványban volt elváltételezve. Ezt a helyiséget azonban nem lehet látni és ezért a hatóság a külföldi elemi iskolák lakásában helyezte el.

Székesfehérvári higiénia. Közegészségügyi bizottságunk legutóbbi ülésén, a járványseríten fellépet spanyol influenza grasszálásának csökkentésére, helyenvaló, erélyes intézkedések fogantatását hozta javaslatba. Ugyanakkor került szóba a város utestieinek intenzívebb tisztántartása. Sajnos, e kérdés elháritathatlan nehézségek és technikai akadályok miatt megoldhatatlanságára való tekintettel került le a napirendről. Ezzel kapcsolatban szó esett akkor még arról is, hogy a Várkörút elején, a Borchert féle házál szemben feltalálható és nyilvános jellegű öltözözpont szemléltetőkötő hely megszüntetése érdekében a rendőrség fogja a szükséges lépéseket megtenni. Fajdalom, hogy a status quo ante elevenét fogva e ügyen még mindig dumálgatás-faláló és érzéhető a környékbeli házak összehalmozott mende — piszka, sőt az sem ritka jelenség, hogy egy-egy utcabeli elhullott szárnny is — a patkányok nem kis öröme — idekerül. Amidőn tehát erre az anomáliára felhívjuk a közegészségügyi és köztisztasági hatóság figyelmét, egyben arra is kérjük, hogy a szép Várkörút szemetes frontján levő udvarok gyíken, virágágyas milieu közepette feltalálható és vízzel feltölt szemetes gödörnek kasszálattasáról, a várkörúti patkányok nyit klubjának felosztásáról, mely tudomásunk szerint egyizben már a rendőrséget is foglalkoztatta, gondoskodni sziveskedjék.

Spanyolkórosak. A városi rendeltetére, amely a spanyol betegség bejelentését kö elezővetté, ma az első napon 499 spanyol-beteg esetet jelentették be a hatóságnak. Ez a szám azonban alig fele a tényleges betegnek, mert az orvosoknak csak egy része tett ma eleget bejelentést kötelezettségének.

Haj József. Bohóczky István, Bohóczky Erzsébet férje folyó hó 22-én elhunyt. Temetése ma d. n. 4 órakor lesz a Sziget u. 19. sz. gyászházból.

Wilson a „legnagyobb.” Igaz, hogy színházban történt, hogy az amerikai nép azt kiáltotta Wilson felé a páholyba: Éljen a világ legnagyobb embere! — de még így, a színházi beállításban is bántó és igazságtalan ez a bizantikus tömjénezés. A demokráta Amerika — úgy látszik — ép úgy hajlandó bálványokat emelni, mint a görög római imperium, vagy a „legstőtebb” középkor. Wilson lehet kitünő ideológus, kiváló pacifista, de kételkedünk benne, hogy egy joltányival is felülmúlja a vén Európa akármelyik neves pacifistáját. Az ő szerencséje az, hogy igazságilag számímló amerikai szuronycsillagó hegyén hozta Európába a szuronyokat, a nyers erő hatalmával tudta elveit a világgal elfogadtatni. Hatalom nélkül azonban ő is megmaradt volna utópisztikus egyszerű elméleti tudós-nak, mint nála szerencsétlenebb európai kollégái. De hogy a világ legnagyobb embere volna?

Ujabb korlátozás a délvásvan. Folyó évi október-hó 25-ől kezdve a déli vasút-budapest-pragerhoi és nagykanizsa-wienert-neustadtú vonalán a gyors és személynatonoknál a személykocsik mennyisége csökkentve lesz s vonatok csak a feltétlenül szükséges személykocsikkal fognak közlekedni. Erre való tekintettel a vonatkhoz-csak a rendelkezésre álló helyek mennyiségéhez képest fognak menelgyeket korlátozni mennyiségben kiadni. Figyelmeztetjük emnélfogva a közönséget, hogy csak hallaszthaidan esetekben utazzon s tekintettel arra, hogy a vonatok kocsijai csak hiányosan lesznek fűthetőek, mindenki meleg ruhával (takaróval) lássa el magát az utra.

Szappandrágítás küszöbén. Arról értesünk, hogy a szappangyárak a kereskedelmi minisztériól az árak fölemelését kérték. Ertesztésünk szerint a gyárak a termelés költségének emelkedéséről hivatkozással amelgrammon-kin az egy korona drágítását akar-nak. A mai helyzetben nézezen lehet elképzelni, hogy a kormány kapható legyen olyan intézkedésre, amely a legfontosabb és különösen a jelenlegi egészségügyi viszonyok között legnékülözhetetlenebb elsőrendű közszéleti cikk árát növelje.

Ausztria csak élelemért szállít kasszát. Az osztrák kasszagyárosok legutóbb ílést tartottak, a melyen elhatározták, hogy a magyar mezőgazdaságnak ezentul csak úgy szállítanak kasszát, ha cserébe élelmezést kapnak, sőt a Magyarország részére kiutalt szénkontingens egy részét is maguknak követelik.

A newyorki zsidó munkások háborús áldománya. A stockholmi zsidó sajtó ároda jelenti, hogy Newyorkban a zsidó munkások vezérei egynapu munkabérüket az európai háború zsidó áldozatai javára s olgaltatták be. Az összeget, mely tízmillió koronát tesz ki, rendelkezési helyére juttatták.

Orvosi hír. Dr. Szöllösy Béla körözti orvos, b legyógyász és anatólogus orvosi rendelőjét megnyitotta Bognár u. 22. sz. alatt (Nád sr. u. sarok.) Rendel d. u. 2—4 óráig.

KIADÓHIVATALUNKBAN
az előfizetéseket, hirdetéseket, egyes lapszámok vásárlását elintézheti a közönség hét-köznapokon d. e. 9-ól 12-ig és délután 3—7-ig. Vasárnap nincs hivatalos óra. A lapra vonatkozó ügyek a nyomdához nem tartoznak és a nyomdában el nem intézhetők.

Közveszélyes csavargók. Dr. Zavaros főkapitány ma de. Sztójka József izsáki, Lakatos András és Dudás Józsefné herceglvai cigányokat közveszélyes csavargás miatt 25—25 napi elzárásra illetőségi helyükre toloncolásra ítélte és Fehérvár területéről örökre kiiltotta.

Botrány okozott. Dudás Teréz helybeli cigányzó a Dudas ház téren botrányt okozott. Ezért őt a rendőrség 5 napi elzárásra ítélte.

A Horváth-Rónal papirkereskedésben kaphatók a Vallásosság és Műveltség c. kiadó füzetek. Vegye meg az egész sorozatot, darabonként 80 fillért. Nagy lelki élvezetet és alapos tájékoztatást talál bennük a kor mozgó kérdéseiről.

Bojtorján hajszesz nagyon bevált hajápoló, erősíti a haj gyökereit s szünteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona. — Baromfi kolera elleni serum kapható: Szűts Róbert gyógyszer-tárában. Károly király-ter.

APRÓHIRDETÉSEK.

Dreher sörraktárban egy gépész, esetleg villanyszerelő, ki a pincelézést is elvállalja megfelelő fizetéssel, lakás, fűtés és világítással azonnal felvétetik.

Egy tanuló felvesz az Egyházmegyei Könyvtárhoz Szent István-ter.

SZÖLŐ oltványokat

Direct termő-gyökeres, hazai gyökeres, sőt és gyökeres vadvesztő szállít Badacsonyi vidéki szőlőtelep kezelősége Tapolca, (Zala-megye)

TÖZSÉ ügyekben és mindennemű

ÉRTÉKPAPIROK

vétele és eladásánál, tekintettel a jelenlegi gazdasági viszonyaira, valamint értékeinknek biztonsága szempontjából, minden irányban készséggel szolgál szakszerű tanácsal és felvilágosítással a

Hazai Kereskedelmi Részvénytársaság értékpapír-osztálya, Budapest, IV., Magyar-u. 3.